

Έπαινος προς Γ.-Στ. ΚΟΥΡΤΗΝ

Της κ. **Μαριλένας ΚΟΡΣΟΥ-ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Καθηγήτριας Τμ. Δημ. Διοίκησης

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών έχει την τιμή και τη χαρά να φιλοξενεί απόψε εις την αίθουσα αυτή, που ευρίσκεται υπό το πνεύμα του Μεγάλου εκ των Σταγείρων της Χαλκιδικής Έλληνος φιλοσόφου και να αποδίδει την ανώτατη τιμητική διάκριση και τιμή, δηλαδή τον τίτλον του Επίτιμου Διδάκτορος, εις τον Γεώργιον Σταύρον ΚΟΥΡΤΗ, Πρόεδρον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του αρχαιότερου Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας. Δικαίως η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου μετά από εισήγηση του Τμήματος Δημοσίας Διοικήσεως απεφάσισε να απονεμίει τον έπαινον αυτόν, διότι ο Γεώργιος ΚΟΥΡΤΗΣ έχει διατελέσει δι' όλου του ενεργού του βίου άξιος της Δικαιοσύνης Λειτουργός.

Τύχη αγαθή επεφύλαξε σε εμέ το προνόμιο να απαγγείλω ενώπιόν σας το εγκώμιο του τιμωμένου και να δώσω εικόνα, έστω συνοπτικήν, της πνευματικής του φυσιογνωμίας. Το κάνω δε λίαν ευχαρίστως.

Ο τιμώμενος απόψε από το Πανεπιστήμιό μας Πρόεδρος γεννήθηκε στην Πρέβεζα, όπου και απεφοίτησε από το εξατάξιο Γυμνάσιό της. Το 1963 ενεγράφη ως πρωτοετής φοιτητής στη Νομική Σχολή από την οποία απεφοίτησε κατόπιν τετραετούς φοιτήσεως. Από το 1972 έως το 1974 υπηρέτησε ως έμμισθος Πάρεδρος της Πολιτικής και της Ποινικής Δικαιοσύνης στο Πρωτοδικείο Ιωαννίνων. Από το 1974 έως το 1975 υπηρέτησε ως Πρωτοδίκης Δράμας, όπου και ήσκησε καθήκοντα Ανακριτού και Δικαστού Ανηλίκων. Το 1975 διετέλεσε, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών, Δήμαρχος Δράμας, από το 1975 έως το 1978 υπηρέτησε ως Πρωτοδίκης Κέρκυρας και από το 1978 έως το 1987, εννέα δηλαδή ολόκληρα χρόνια ως Πρωτοδίκης Αθηνών, ασκήσας καθήκοντα 5ου Ειδικού Ανακριτού. Το έτος 1992 υπηρέτησε ως Πρόεδρος Πρωτοδικών Καλαμάτας, προήχθη σε Εφέτη και από το 1992 έως το 1995 υπηρέτησε ως Εφέτης Λαρίσης, Ναυπλίου και Πειραιώς. Το 1995 διορίζεται πλέον Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπου υπηρέτησε με την ιδιότητα αυτή έως το 2001. Παράλληλα, ο τιμώμενος απόψε Ανώτατος Δικαστής διετέλεσε από του έτους 1996 έως το 2000 Υποδιευθυντής της Εθνικής Σχολής Δικαστών, όπου και edίδαξε τα μαθήματα Δημοσιονομικό Δίκαιο, Ειδικόν Ενοχικόν Δίκαιον και θέματα Διοικητικής Δικαιοσύνης.

Το 2001 προήχθη εις Αντιπρόεδρον και το 2006 στο Ανώτατο Αξίωμα του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το 2007 ανηγορεύθη σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, είναι δε Άρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Γενικός Γραμματέας της Αδελφότητος Οφφικιάλων «Απόστολος Μάρκος» του ανωτέρω Πατριαρχείου και Άρχων Μέγας Νομοφύλαξ του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Κατά το στάδιο της δικαστικής του σταδιοδρομίας ο Γεώργιος ΚΟΥΡΤΗΣ εξεκίνησε με έμβλημα και εξακολουθεί να εμφορείται από την ιδέα, ότι το έργο του Δικαστού ευρίσκεται υπεράνω του έργου των ανθρώπων, ότι η Δικαιοσύνη είναι η τελειότητα των αρετών κατά τον εκ Σταγείρων της Χαλκιδικής ορμώμενον φιλόσοφον. «Εν δικαιοσύνη συλλήβδην πάσα αρετή εστί» κατά τον γνωστόν στίχον του Θεόγνιδος, τον οποίον εμνημόνευσεν ο Αριστοτέλης στα Ηθικά του Νικομάχεια. Και ο μέγας φιλόσοφος συνεχίζει λέγοντας, ότι η Δικαιοσύνη είναι τελεία, διότι ο κατέχων αυτή δύναται να ασκεί την αρετήν ως προς του άλλους και όχι μόνον για τον εαυτόν του. «Τελεία δε εστίν ότι ο έχων αυτήν και προς έτερον δύναται τη αρετή χρήσθαι, αλλ' ου μόνον καθ' αυτόν». Και προσθέτει ο Αριστοτέλης «ευ δοκεί έχειν το του Βίαντος», ότι «αρχή άνδρα δείξει». Και πράγματι, αληθεύει το απόφθεγμα του Βίαντος, ότι το Υπουργήμα αναδεικνύει τον άνδρα, διότι ο άρχων τελεί σε άμεσο σχέση προς τους άλλους και ανήκει στην Κοινότητα.

Πράγματι, ο Γεώργιος Κούρτης κατά την διάρκεια της δικαστικής του σταδιοδρομίας και εν συνεχεία με την είσοδόν του στο Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της χώρας, διαπνέεται πάντοτε από την περί τον Αριστοτέλη ιδέα της Δικαιοσύνης, ότι δηλαδή «εν αυτή πάσα αρετή υπάρχει». Ως δικαστικός λειτουργός επραγματοποίησε τα βέλτιστα για την αποστολή και τον ρόλον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως προστάτου των δημοσιονομικών της χώρας.

Αξία μνημονεύσεως είναι η με εισήγησή του εκδοθείσα 1039/95 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την οποίαν για πρώτη φορά στην ιστορία του Δικαστηρίου ορίζεται η έννοια του δημοσίου χρήματος κατά το άρθρον 98 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος και δη, ότι αυτό δεν λαμβάνεται με την στενή του όρου έννοια ως χρήμα που διαχειρίζονται τα όργανα του Κράτους κατά την εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού και τα ΝΠΔΔ για την εκπλήρωση των σκοπών τους, αλλά ότι στην έννοια αυτού περιλαμβάνεται και το χρήμα, που διαχειρίζονται τα ΝΠΔΔ κατ' εντολή του Κράτους με ειδική επιχορήγηση για εκπλήρωση κρατικού σκοπού, και, ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δικαιούται σε έλεγχο του δημοσίου χρήματος, δηλαδή σε έλεγχο όσων το διαχειρίζονται, που έχουν την ιδιότητα του δημοσίου υπολόγου όπου και αν αυτό διατίθεται, είτε σε ΝΠΙΔ, είτε σε ΝΠΔΔ. Με βάση λοιπόν την απόφαση αυτή, η οποία επιτρέπει πλέον τον έλεγχο του δημοσίου χρήματος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε ΝΠΙΔ, Σωματεία, Ιδρύματα κ.λ. έκρινε η Ολομέλεια του Συνεδρίου στις 2/7/1997 και με εισηγητήν τον Γεώργιον ΚΟΥΡΤΗ, ότι ο νομικός χαρακτηρισμός ενός νομικού προσώπου ως Ανωνύμου Εταιρείας ή ΝΠΙΔ, δεν δεσμεύει το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο μπορεί να προβεί σε νομικό επαναχαρακτηρισμό αυτού σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση με κριτήριο την καθ-

όλου συγκρότησή του, τα ανατιθέμενα σε αυτό έργα, αν δηλαδή αυτά αποτελούν εκτέλεση δημοσίας λειτουργίας υπό τον άμεσο έλεγχο του Κράτους και την λειτουργία του με μεθόδους, που προσιδιάζουν ή όχι στην διοίκηση και αν διέπονται ή όχι από τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Επί τη βάσει λοιπόν της σκέψεως αυτής και οι ανώνυμες εταιρείες αφού διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα υπάγονται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατ' αυτόν πλέον τον τρόπο άνοιξε ευρύς δρόμος για τον έλεγχο και την διαφάνεια διαχειρίσεως από το Ελεγκτικό Συνέδριο του δημοσίου χρήματος.

Επίσης, αναφέρομαι στην απόφαση 195/2000 της Ολομελείας με Εισηγητή επίσης τον Γεώργιον ΚΟΥΡΤΗΝ, ο οποίος κατόπιν αναλυτικής ιστορικής περιπλανήσεως προβαίνει σε ερμηνεία των άρθρων 73 παρ. 2 και 65 παρ. 1 και 6 του Συντάγματος τονίζοντας την αυτονομία της Βουλής και δέχεται, ότι αυτή έχει δικαίωμα να ρυθμίζει με τον Κανονισμό της όλα τα ζητήματα, που αφορούν το προσωπικό της και τα ζητήματα συνταξιοδοτήσεως αυτού, χωρίς την τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος δηλαδή την προηγούμενη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Εν τέλει με εισηγητή τον Γεώργιον ΚΟΥΡΤΗ η απόφαση 1084/97 της Ολομελείας του Ελ. Συν. για την προστασία του Δημοσίου χρήματος έκρινε, ότι ο δημόσιος υπόλογος διατηρεί ακέραιη την ευθύνη του, όταν χωρίς έγκριση του διατάκτου αναθέτει σε τρίτο την διαχείριση, ή δέχεται με την ανοχή του να την ασκεί τρίτος.

Ο τιμώμενος απόψε Πρόεδρος, πέραν της επιτυχούς δικαστικής του σταδιοδρομίας έχει συγγράψει σειρά επιστημονικών εργασιών. Ενδεικτικά αναφέρω τον «Θεσμόν της υιοθεσίας κατά το εν Ελλάδι Δίκαιον», στο περιοδικό Αρμενόπουλος το 1970, την «Προσεπίκληση και την ανακοίνωση της Δίκης» στο ίδιο περιοδικό το 1972 και το 1998 «το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα από τα Πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων», επίσης στο περιοδικό «Αρμενόπουλος» και στα «Σύμμεικτα προς τιμήν Δημητρίου ΚΟΡΣΟΥ».

Άξιες λόγου είναι επίσης οι συμβολές του υπό τον τίτλον «Η νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως παράγων απονομής της Διοικητικής Δικαιοσύνης», και οι δυνατότητες αυτής υπό το αναθεωρημένο Σύνταγμα στο περιοδικό Αρμενόπουλος και οι «Δικαιοδοσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου και η συμβολή του στους θεσμούς» στα πρακτικά επιστημονικής Ημερίδος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του τομέως Νομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Στο σημείο τούτο θα πρέπει να εξάρω την συμβολή του Γεωργίου ΚΟΥΡΤΗ στις επιστημονικές αυτές Ημερίδες, οι οποίες εσημείωσαν ιδιαίτερη επιτυχία και εξελίχθηκαν σε Επιστημονικά Συμπόσια διεξαγόμενα ανά την Ελλάδα κατ' έτος κατόπιν προσκλήσεως Πανεπιστημίων και οικείων Δικηγορικών Συλλόγων. Επίσης, αξιόλογη είναι και η συμβολή του τιμωμένου στον Τιμητικό Τόμο για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπό τον τίτλον «Οι ειδικοί λογαριασμοί και το Ελεγκτικό Συνέδριον», όπου μεταξύ άλλων τονίζεται και η σημασία της υποχρεωτικής συνδημοσιεύσεως όλων των ειδικών λογαριασμών στον Γενικό Κρατικό Προϋπολογισμό του Κράτους, ώστε να είναι αδύνατη η διαφυγή τους από τον έλεγχο τόσο της νομοθετικής, όσο και της δικαστικής εξουσίας. Στο σημείο τούτο μάλιστα ο τιμώμενος επικαλείται την αγόρευση του βουλευτού Άρτας ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ το 1887, ότι η οικονομική παραλυσία κάθε έθνους

είναι αναπόφευκτη, όταν λείπει ο έλεγχος της Διαχείρισεως των δημοσίων χρημάτων.

Τελειώνοντας τον εγκώμιο λόγο μου για τον τιμώμενο απόψε Πρόεδρο, επιτρέψατέ μου να αναφερθώ με συντομία στο σημείωμα του αείμνηστου Καθηγητού της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών Αριστόξενο ΣΚΙΑΔΑ, ο οποίος εξ' αφορμής παρόμοιας τελετής στο Πανεπιστήμιο έθεσε το μεγάλο ζήτημα της τιμητικής διακρίσεως τονίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι όταν αυτή απονέμεται, πρέπει ακριβώς να διακρίνει, να ξεχωρίζει την προσωπικότητα, περιγράφοντάς την στα σωστά της περιγράμματα και να είναι στην ουσία της απονομής τιμής. Η ισορροπία όμως διατηρείται, τότε μόνον, συνεχίζει ο ΣΚΙΑΔΑΣ, όταν και εκείνος που απονέμει την τιμή έχει συνείδηση της πολύτιμης προσφοράς και της σοβαρότητας της πράξεως, και εκείνος που την δέχεται δεν την επιδιώκει, αλλά με ταπεινότητα και επίγνωση δέχεται την αναγνώριση, τιμώντας την προέλευση και την ουσία της τιμής. Το περιεχόμενο της τιμής πρέπει να καλύπτει τον τιμώμενο, η δε προσωπικότητα του τιμώμενου να έχει τόση ευρύτητα, ώστε να ανταποκρίνεται στο μέγεθος της τιμής.

Υπάρχει μία αμείλικτη απαίτηση ισορροπίας ανάμεσα στο πρόσωπο που τιμάται και στην τιμή που του γίνεται. Δεν επιτρέπεται υπερβολή πουθενά, ούτε στο ένα, ούτε στο άλλο, αλλά ούτε και έλλειψη. Πέραν όμως από το αίτημα της αρμονίας, συνεχίζει ο ΣΚΙΑΔΑΣ, στις τιμητικές διακρίσεις υπάρχει ένα βασικό στοιχείο, που χαρακτηρίζει την τιμότητα της τιμής, την αλήθεια της προσφοράς. Αυτό το στοιχείο καθορίζεται από τον προσφέροντα, από εκείνον που παρέχει την τιμή. Η αναζήτηση και η επισήμανση των κριτηρίων και της αφετηρίας φωτίζει την ηθική πλευρά της διαδικασίας.

Πιστεύω ακράδαντα, ότι ο τιμώμενος απόψε Πρόεδρος πληροί τα αναφερόμενα κριτήρια, όπως κατέδειξε με την επί δεκαετίες διακονία του στην Δικαιοσύνη από του πρώτου μέχρι του τελευταίου βαθμού αυτής.

**Κωνσταντίνος ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Καθηγητής Παντείου
Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
Πανεπιστημίου Αθηνών (Επισκ.),
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles,
Ex Int. I.I.A.P., Paris

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Αθήναι, 2006